

กรอบสมรรถนะทางการเงิน
พร้อมทักษะการเงินดิจิทัล
และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน
กลุ่มผู้มีความเปราะบาง
ทางการเงินสูง
(ลูกหนี้)

Presented To
Capital Market Development Fund

Presented By
Fiscal Policy Research Institute

กลุ่มผู้มีความประมาท ทางการเงินสูง (ลูกหนี้)

กลุ่มที่ 8 กลุ่มผู้มีความประมาททางการเงินสูง (ลูกหนี้)

I. การใช้งานกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการชี้นำสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้มีความประมาททางการเงินสูง (กลุ่มลูกหนี้) เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสูงวัยหรือเกษียณอายุ ในขณะที่เดียวกันก็จะมีกำหนดกรอบสำหรับทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนซึ่งจะมีบทบาทต่อภาคการเงินของไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ

สมรรถนะทางการเงินได้ถูกพัฒนาในลักษณะต่อยอดจากสมรรถนะทางการเงินของกลุ่มตามกลุ่มช่วงวัย และกลุ่มตามลักษณะเฉพาะทางการเงิน โดยกลุ่มที่อยู่ก่อนหน้ากลุ่มผู้มีความประมาททางการเงินสูง คือ กลุ่มอุดมศึกษา ก่อนเริ่มใช้งานสมรรถนะทางการเงินฉบับนี้ ควรที่จะต้องการทำแบบประเมินสมรรถนะทางการเงินก่อนใช้ (Pre-Test) และถ้าหากได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนทั้งหมด ควรจะพิจารณาใช้กรอบสมรรถนะของกลุ่มก่อนหน้าคือ กลุ่มอุดมศึกษาสำหรับกลุ่มผู้มีความประมาททางการเงินสูงที่ได้คะแนนน้อย หลังจากที่มีการพัฒนาสมรรถนะทางการเงินให้ดีขึ้นแล้ว ควรจะมีการประเมินว่ากลุ่มที่ได้คะแนนน้อยมีระดับสมรรถนะทางการเงินเทียบเคียงกับกลุ่มอุดมศึกษาหรือไม่ ก่อนที่กลับมาใช้กรอบสมรรถนะทางการเงินสำหรับกลุ่มผู้มีความประมาททางการเงินสูงอีกครั้ง

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนได้ถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถเลือกใช้งานสมรรถนะทางการเงินอย่างเดียว หรือเลือกใช้ทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนเพียง 2 กลุ่มก็ได้ สำหรับการเปรียบเทียบสมรรถนะทางการเงินกับประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาให้กรอบสมรรถนะทางการเงินเหมือนกับกรอบของ INFE-OECD ที่มีการแบ่งสมรรถนะออกเป็นเนื้อหา 4 ด้าน ในเนื้อหาแต่ละด้านจะมีหัวข้อหลายหัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจะมีสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกัน

นอกจากนี้ยังการแบ่งสมรรถนะทางการเงินออกเป็นมิติของขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินจริง ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ความรู้ (Knowledge) ความคิด (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นของการมีความรู้ทางการเงิน การมีความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้ และการลงมือปฏิบัติจริงจนกลายเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ในขณะที่ทักษะทางการเงินจะมีการแบ่งกลุ่มในระดับเนื้อหาเพิ่มอีก 3 ด้านคือ ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล ความปลอดภัย และการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์และเครื่องมือดิจิทัลสำหรับใช้บริการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ส่วนที่เหลือของกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและการเงินเพื่อความยั่งยืนฉบับนี้จะแบ่งตามหัวข้อดังนี้ ส่วนที่สองจะเป็นนิยามกลุ่มเป้าหมาย ส่วนที่ 3 จะเป็นภาพรวมของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มนี้ ในขณะที่ ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 5 และส่วนที่ 6 เป็นสาระสำคัญของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้มีความประบางทางการเงินสูง ทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนตามลำดับ ส่วนสุดท้ายจะเป็นรายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้มีความประบางทางการเงินสูง

II. นิยามกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มผู้มีความประบางทางการเงินสูง – ลูกหนี้ หมายถึง ผู้ประสบปัญหาความยากจน หรือผู้ที่มียาได้ต่ำควบคู่กับการมีภาระหนี้สูงหรือยาวนาน ในพื้นที่ให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีหนี้สิ้นล้นพันตัวเป็นหลัก ซึ่งหมายถึงบุคคลมีทรัพย์สินน้อยกว่าหนี้สินหรือจะเรียกว่าบุคคลที่มีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้

III. ภาพรวม

กลุ่มลูกหนี้เป็นกลุ่มที่มีปัญหาเฉพาะกลุ่มที่ชัดเจน การสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับกลุ่มนี้ต้องเริ่มจากการแก้ไขปัญหานี้ก่อน หลังจากนั้นจึงสามารถวางแผนที่จะออมเงินได้ นอกเหนือจากความรู้สำหรับการแก้ปัญหาหนี้ สมรรถนะทางการเงิน ทักษะทางการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนที่จำเป็นของกลุ่มลูกหนี้จะไม่ต่างจากกลุ่มผู้ประสบปัญหาความยากจน

โดยสรุป สามารถแสดงสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้มีความประบางทางการเงินสูง – ลูกหนี้ได้ดังนี้¹

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)	FK10	FA10	FB2
	1.2 รายได้ (Income)	FK26 FK28 FK31 FK32 FK33	FA15	FB9 FB11 FB12 FB13 FB16 FB19
	1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK61	FA26	FB35 FB36

¹ หมายเหตุ:

FK = ความรู้ทางการเงิน FA = ความคิดทางการเงิน FB = พฤติกรรมทางการเงิน

DFK = ความรู้ทางการเงินดิจิทัล DFA = ความคิดทางการเงินดิจิทัล DFB = พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล

SFK = ความรู้ทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFA = ความคิดทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFB = พฤติกรรมทางการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 FK78		FB46 FB47 FB49
	1.5 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)		FA37	FB50 FB51
	1.6 การจัดหาเงินทุนสำหรับธุรกิจ (Financing the Business)	FK478 FK479 FK483		
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)		FA49 FA50	FB63 FB68
	2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)	FK105 FK106 FK107 FK108 FK109 FK110 FK111 FK112 FK113 FK114 FK115 FK116 FK117 FK120 FK121 FK122 FK456	FA51 FA52 FA53 FA54 FA55 FA56 FA57 FA58 FA59 FA60 FA62 FA182	FB69 FB70 FB71 FB72 FB73 FB74 FB75 FB76 FB77 FB79 FB80 FB81 FB82 FB83 FB85 FB293
	2.3 การออม (Saving)	FK136 FK137 FK138 FK139 FK140 FK142 FK143 FK144 FK145 FK146 FK147 FK455	FA181	FB105
	2.4 การลงทุน (Investing)	FK149 FK150 FK151 FK170 FK172 FK173 FK464 FK465 FK466		
	2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK186 FK188 FK427	FA91 FA94	FB128 FB133 FB136 FB137 FB138 FB287 FB292
	2.6 สินเชื่อ (Credit)	FK198 FK199 FK200 FK203	FA98 FA99 FA100 FA101	FB148 FB149 FB150 FB151

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		FK204 FK205 FK207 FK209 FK210 FK211 FK212 FK213 FK216 FK218 FK219 FK221 FK222 FK224 FK225 FK226 FK227 FK228 FK232 FK238 FK239	FA102 FA103 FA104 FA105 FA106 FA107 FA108	FB152 FB153 FB154 FB155 FB156 FB157 FB158 FB159 FB160 FB161 FB162 FB163 FB164 FB165 FB166 FB167 FB168 FB297
	2.7 การบริหารจัดการหนี้ (Debt and Debt Management)	FK243 FK244 FK245 FK246 FK247 FK248 FK249 FK250 FK251 FK252 FK253 FK441 FK442 FK443 FK444 FK445 FK446 FK447	FA110 FA111 FA112 FA113	FB169 FB170 FB171 FB172 FB173 FB174 FB294
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK268 FK270 FK272 FK273 FK274	FA115 FA116 FA117 FA118 FA119 FA120	FB175 FB176 FB177 FB180
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 FK285 FK287 FK289 FK290 FK291 FK294 FK295 FK296 FK297 FK422 FK463	FA125 FA126	FB190 FB192 FB193 FB194 FB195 FB196 FB197
	3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 FK305		FB201
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education,	FK322 FK323 FK459	FA129	FB220

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	Information and Advice)			
	4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)			FB227
	4.3 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)		FA154 FA155 FA156 FA158	FB230 FB234 FB240
	4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 FK363 FK364 FK365 FK366 FK367 FK368 FK369 FK370 FK371 FK372 FK373	FA161 FA162 FA163 FA164 FA165 FA166 FA167 FA168 FA180	FB245 FB246 FB247 FB248 FB249 FB250 FB251 FB252 FB253 FB286
	4.5 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK381 FK382 FK383		FB254 FB255 FB256 FB258 FB259
	4.6 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK385 FK386	FA170	FB260 FB261
	4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 FK389 FK390	FA171 FA172 FA173	FB263 FB264
	4.8 การบริหารจัดการหนี้ (Debt and Debt Management)	FK448 FK449		

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)		FA10	
	1.2 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 FK78		FB46 FB49
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การออม (Saving)	FK140		

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238		
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)			FB177
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 FK285 FK422		FB197
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 FK368	FA164 FA180	FB253 FB286
	4.2 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK383		
	4.3 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 FK390		
5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)	5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 DFK2		DFB1 DFB2
	5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 DFK5 DFK6	DFA1	DFB3
6. ความปลอดภัย (Safety)	6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 DFK8 DFK9 DFK10	DFA2 DFA3	DFB5 DFB7
	6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นตัวเป็นตน (Protecting	DFK11	DFA4	DFB8 DFB9

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	Personal Data and Privacy)			
7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 DFK13		
	7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14	DFA5 DFA6	DFB10

ทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	1.1 การลงทุน (Investing)	FK172 FK173		
2. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)	2.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK268		FB177
	2.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK295		
	2.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 FK305		FB201

IV. สมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเปราะบางทางทางการเงินสูง – ลูกหนี้

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักรูปแบบของเงินที่มีมูลค่าและสามารถใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยน เก็บรักษามูลค่า เปลี่ยนมือ หรือทำธุรกรรมอื่น ๆ ได้ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของธนบัตรหรือเหรียญ ทั้งที่เป็นสกุลบาทของไทยและสกุลเงินต่างประเทศ ถ้าหากธนบัตร เหรียญ หรือสกุลเงินต่างประเทศไม่สามารถใช้งานได้หรือถูกยกเลิกจะต้องดำเนินการอย่างไร และจะสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการใช้เงิน หรือรูปแบบของการใช้เงินประเภทใหม่ตลอดจนข้อดีและข้อเสียของเงินรูปแบบใหม่ได้อย่างไร

1.2 รายได้ (Income)

กลุ่มผู้มีความเปราะบางทางทางการเงินสูงต้องมีความสามารถในการหารายได้ให้เพียงพอทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งต้องคำนึงถึงการหารายได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคตและคำนึงถึงการเก็บออมจากรายได้ปัจจุบันสำหรับเผื่อค่าใช้จ่ายในอนาคต ดังนั้น จึงต้องมีความสามารถในการติดตามรายได้ที่มีอยู่ในปัจจุบันและประเมินรายได้ที่ทำได้ในอนาคต เนื่องจากรายได้ในอนาคตลดลงและไม่เพียงพอ จะต้องรู้จักพิจารณาหารายได้เพิ่มเติมด้วยวิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การทำอาชีพเสริม หรือการเริ่มทำธุรกิจ เป็นต้น

1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจซื้อและการเลือกวิธีการชำระเงินที่เหมาะสม ในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการหนึ่ง ๆ ประชาชนทั่วไปควรมีความเข้าใจและตระหนักว่าค่าใช้จ่ายโดยรวมทั้งหมดในการซื้อสินค้าหรือบริการนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามวิธีการชำระเงินที่เลือก ระหว่าง “เงินสดหรือเงินผ่อน” สามารถพิจารณาข้อดีและข้อเสียของการชำระเงินด้วยเงินสดและเงินผ่อน และถ้าหากเลือกที่จะชำระเงินด้วยเงินผ่อน จะต้องเข้าใจถึงภาระการในการผ่อนเป็นงวด ๆ ครอบคลุมจำนวนและความสำคัญของการผ่อนชำระเงินตามกำหนด มีความเข้าใจเรื่อง “เงินเฟ้อ” หรือการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการจากต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความเข้าใจเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน” ซึ่งส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการเปลี่ยนแปลงไปในกรณีที่สินค้าหรือบริการนำเข้าจากต่างประเทศ

1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการทำสัญญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางการเงิน ความสำคัญของการทำสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร และความจำเป็นในการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงินในหลากหลายรูปแบบเพื่อป้องกันการสูญหาย

1.5 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)

อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงตามแต่ละช่วงเวลา และมีความแตกต่างกันระหว่างผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนเงินตราแต่ละราย สมรรถนะในข้อนี้จะเป็นความสามารถในการเลือกอัตราแลกเปลี่ยนที่ดีที่สุด และทราบว่าในการแลกเปลี่ยนเงินจากสกุลหนึ่งไปยังสกุลหนึ่งอาจมีค่าธรรมเนียมเกิดขึ้นได้

1.6 การจัดหาเงินทุนสำหรับธุรกิจ (Financing the Business)

สมรรถนะที่ต้องมีความรู้และความเข้าใจในการทำธุรกิจ สามารถวางแผนในการเริ่มต้นธุรกิจโดยการจัดหาเงินทุน ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยความในการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ และนอกจากนี้ในการทำธุรกิจยังต้องอาศัยความแม่นยำในการจัดการกับเวลา และบริหารจัดการเงินหรือทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

การวางแผนการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ สมรรถนะสำคัญสำหรับการวางแผนทางการเงินคือ การจัดทำงบประมาณที่จะช่วยกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายได้ โดยจะต้องมีการติดตามข้อมูลรายรับและรายจ่ายที่มีในปัจจุบันเพื่อที่จะสามารถจัดทำงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่าย และจัดสรรเงินเพื่อการออมเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ ซึ่งจะต้องมีวินัยในการใช้จ่ายและการดำเนินการตามแผนการเงินที่วางไว้ นอกจากนี้ ควรที่จะสามารถพิจารณาประเมินได้ว่าการใช้จ่ายที่ต้องการนั้นอยู่ในงบประมาณที่ตั้งไว้หรือไม่ รวมถึงเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและข้อดีของหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำมาปรับใช้กับการวางแผนค่าใช้จ่ายได้

2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยในการจัดการรายรับและรายจ่ายเพื่อให้บุคคลสามารถประเมินรายได้สุทธิ (หลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดได้) และเทียบกับเป้าหมายทางการเงินที่วางไว้ โดยตระหนักว่ามีความไม่แน่นอนของรายได้และรายจ่าย เข้าใจเรื่องรายได้และรายจ่ายประจำ และรายได้และรายจ่ายชั่วคราว สามารถประเมินรายจ่ายสำหรับการซื้อสินทรัพย์ขนาดใหญ่หรือราคาสูง เช่น บ้าน และรถยนต์ และสามารถประเมินรายจ่ายตามช่วงอายุและบทบาทของตนเองที่เปลี่ยนไปในครอบครัวได้ ในกรณีที่มีธุรกิจของตนเอง ต้องมีการแยกบัญชีของธุรกิจและส่วนตัวอย่างชัดเจน เพื่อให้เห็นผลประกอบการธุรกิจ และสถานะการเงินส่วนตัวที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงความสามารถในการจัดการทรัพย์สินให้ผู้อื่นได้ด้วย

2.3 การออม (Saving)

การออมจะเป็นการนำรายได้ปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ในอนาคตหรือเพื่อนำไปลงทุนต่อยอด สมรรถนะสำหรับการออมที่จำเป็นคือ ความสามารถในการคำนวณอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยที่ได้รับจากการออม โดยมีความเข้าใจ และสามารถเปรียบเทียบได้ว่าผลตอบแทนจากการออมหรือการชำระหนี้เพื่อลดภาระดอกเบี้ยเงินกู้ส่งผลต่อ

สถานะการเงินในระยะยาวแตกต่างกันอย่างไร และควรเลือกอย่างไร นอกจากนี้จะต้องมีการประมาณหนี้สินและการออมควบคู่กันเพื่อใช้ในการแก้หนี้ต่อไป

2.4 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถวางแผนการลงทุนและได้รับผลตอบแทนตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ แต่ทั้งนี้สำหรับกลุ่มเปราะบางทางการเงินสูง โดยเฉพาะกับกลุ่มลูกหนี้ ถือว่าเป็นกลุ่มที่ยังไม่ได้มีความพร้อมในการลงทุนมากเท่ากับกลุ่มประชาชนทั่วไป จึงมีสมรรถนะที่จำเป็นในระดับที่เป็นความรู้ด้านการลงทุนพื้นฐาน เช่น ความเข้าใจว่าควรมีการออมเงินก่อนที่จะนำไปลงทุน รู้ถึงความแตกต่างระหว่างเงินออมและการลงทุน เข้าใจความสัมพันธ์ของผลตอบแทนกับความเสี่ยงในการลงทุน มีความรู้เรื่องของการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนเพื่อการออม และรู้ถึงค่าเสียโอกาสจากการลงทุน รวมถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุน

2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)

เนื่องจากความสามารถในการหารายได้ของแต่ละบุคคลมีความไม่แน่นอนตลอดช่วงชีวิต จึงมีความจำเป็นต้องมีการวางแผนระยะยาว สมรรถนะด้านการวางแผนระยะยาวจะเริ่มจากความเข้าใจความสำคัญและความจำเป็นของการวางแผนการเงินระยะยาว ซึ่งต้องมีการประเมินรายได้และรายจ่ายในอนาคต และเป้าหมายทางการเงินหลังวัยเกษียณ ในส่วนของรายได้ ควรจะมีการออมและลงทุนสำหรับการเกษียณอายุโดยมีความรู้เรื่องการจัดการพอร์ตการลงทุน และมีการติดตามผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ ทราบวิธีในการเข้าถึงสวัสดิการของภาครัฐสำหรับผู้สูงอายุ ในส่วนของรายจ่ายจะต้องสามารถแยกแยะว่าค่าใช้จ่ายเป็นความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Want) ได้ ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการที่จะมีภาระจากผู้ที่อยู่ภายใต้การอุปการะ นอกจากนี้ยังควรสามารถวางแผนจัดการสินทรัพย์ หนี้สิน และมีการทำพินัยกรรม ทั้งนี้ต้องสามารถจัดการกับปัญหาในชีวิตที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและมีผลต่อการวางแผนด้านการเงินในระยะยาว เช่น หนี้สินล้นพ้นตัว การตกงาน การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก เป็นต้น

2.6 สินเชื่อ (Credit)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้สินเชื่อสำหรับการจัดการกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นที่มีมากกว่ารายได้ในปัจจุบัน ควรต้องสามารถประเมินความจำเป็นในการก่อหนี้ ความสามารถในการชำระหนี้ และความจำเป็นต้องหารายได้เพิ่มเพื่อที่จะสามารถชำระหนี้ได้ตามที่กำหนด การก่อหนี้ควรสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ เมื่อจำเป็นต้องก่อหนี้ ควรรู้จักเกณฑ์ในการพิจารณาการให้สินเชื่อ และสามารถหาข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับการเลือกสินเชื่อที่มีเงื่อนไขที่ดีที่สุด มีการพิจารณาถึงทางเลือกสินเชื่อจากแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมทั้งในระบบธนาคารและทางเลือกอื่น ๆ เช่น การขอ Consumer Credit และ Micro-credit ควรทราบความสำคัญของข้อมูลเครดิตต่อการอนุมัติสินเชื่อและการสร้างประวัติหรือข้อมูลเครดิตที่ดี เมื่อได้รับสินเชื่อ ควรมีการจัดบันทึกภาระหนี้ ควรเข้าใจถึงผลของการจ่ายครบตามกำหนดเวลา การจ่ายก่อนกำหนดเวลา การจ่ายตามขั้นต่ำ หรือการจ่ายมากกว่าที่กำหนดซึ่งมีผลต่อการเสียค่าธรรมเนียม หรือมีค่าใช้จ่ายโดยรวมเพิ่มขึ้น เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ตาม

กำหนดควรทราบแนวทางที่จะเจรจากับเจ้าหนี้ นอกจากนี้ควรทราบถึงผลกระทบทางสังคมของการให้ผู้อื่นมาเป็นผู้ค้ำประกันสำหรับการขอสินเชื่อ

2.7 การบริหารจัดการหนี้ (Debt and Debt Management)

สมรรถนะการบริหารหนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการจัดการหนี้ที่มีอยู่โดยเฉพาะในกรณีที่มีปัญหาในการชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลาได้ครบถ้วน ควรเข้าใจถึงผลกระทบของการผิดนัดชำระหนี้ต่อประวัติเครดิต ควรทราบถึงขนาดของภาระหนี้ที่มีทั้งหมด ในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมด ควรสามารถจัดลำดับความสำคัญของหนี้ที่ต้องชำระก่อนและหลัง ควรมีที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเจรจากับเจ้าหนี้ การพิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของการก่อหนี้ใหม่เพื่อนำเงินมาชำระหนี้เก่า และการเข้าสู่กระบวนการกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้ นอกจากนี้ ควรใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการปัญหาเรื่องหนี้

ทั้งนี้เนื่องจากในคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีปัญหาหนี้ล้นพ้นตัวค่อนข้างมาก และมักจะมีพฤติกรรมที่หลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้น จึงมีความรู้สึกลัวว่าการเป็นหนี้เป็นเรื่องที่น่าอับอาย และยอมรับไม่ได้ จึงไม่กล้าที่จะขอคำปรึกษาจากผู้อื่นหรือการหาวิธีแก้ปัญหาก็ถูกต้อง และไม่จำเป็นจะต้องแก้หนี้โดยการกู้เพิ่ม ดังนั้นคนกลุ่มนี้จึงควรมีการปรับทัศนคติของการเป็นหนี้ใหม่ ให้เห็นว่าการเป็นหนี้ไม่ใช่เรื่องน่าอับอาย รวมไปถึงการจัดการหนี้ในระบบ และการประยุกต์ใช้แผนฟื้นฟูหนี้ และการปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ ให้สามารถนำมาเข้ากับบริบทของตนเองให้มากที่สุด นอกจากนี้จะต้องมีการป้องกันการเป็นหนี้ซ้ำโดยอ้างอิงหลักสากลมาประยุกต์ใช้ให้ได้

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้สามารถเข้าใจและระบุความเสี่ยงที่เกิดอาจจะเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการตามแผนทางเงินระยะยาว ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่จะทำให้ความสามารถในการสร้างรายได้เปลี่ยนไป เช่น การเจ็บป่วย การประสบอุบัติเหตุ นอกจากนี้ควรคำนึงถึงปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่มีผลต่อสถานะทางการเงิน เช่น ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยากแต่ส่งผลให้เกิดความเสียหายสูง เช่น เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต และควรพิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้เมื่อต้องตัดสินใจทางด้านการเงิน และตระหนักถึงความเสี่ยงของการมีอายุยืนกว่าคาดการณ์ไว้ต่อแผนการเงินสำหรับการเกษียณ

3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

สมรรถนะทางด้านนี้จะเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน และการใช้ประกันภัยเป็นเครื่องมือในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะมีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน ควรทราบการป้องกันตัวเองเมื่อถูกเอาเปรียบทางด้านการเงิน ในการทำประกันภัยต้องเข้าใจถึงความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ควรสามารถประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นในการทำประกันภัยของสมาชิกในครอบครัว ควรหาข้อมูล และสามารถเลือกผลิตภัณฑ์ประกันภัยและประกันชีวิตที่เหมาะสมและคุ้มค่าได้ สามารถใช้ประกันในการจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ รู้ช่องทางในการเข้าถึงความช่วยเหลือของภาครัฐเมื่อประสบภัยธรรมชาติ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความคุ้มครองของประกันภัย เช่น การบิดเบือนหรือปกปิดข้อมูลด้านสุขภาพ

และเข้าใจถึงผลกระทบของปัจจัยด้านความยั่งยืนและนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศต่อผลตอบแทนการลงทุน

3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถพิจารณาความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนได้ ควรสามารถเข้าใจผลของความเสี่ยงต่อการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทที่ลงทุน และผลของความเสี่ยงต่อการเติบโตของสินทรัพย์ ความมั่นคง และความยั่งยืนทางการเงินของตนเองได้

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการเพิ่มความรู้และทักษะทางการเงินทั้งในฐานะผู้ที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมและในฐานะผู้ให้คำแนะนำทางการเงินกับผู้อื่น โดยมีความสามารถในการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรงกับความต้องการและเหมาะสม และสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลหรือคำแนะนำที่ได้รับได้

4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ในการใช้บริการทางการเงิน โดยจะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับปัญหาเมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการทางการเงิน เช่น การแจ้งให้กับผู้บริการ การขอเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของสัญญาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

4.3 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)

สมรรถนะนี้ช่วยให้สามารถใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงินได้มากที่สุด โดยจะต้องสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการทางการเงิน ความพึงพอใจและคุณภาพของการให้บริการ และความคุ้มค่าหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการทางการเงิน หลังจากการประเมินแล้ว สามารถตัดสินใจเปลี่ยนไปใช้ผู้ให้บริการทางการเงินที่ดีกว่าได้ นอกจากนี้ควรสามารถต่อรองเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการทางการเงิน และเรียกร้องค่าเสียหายตามสมควรได้

4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

สมรรถนะความรู้ ความคิด ความเข้าใจภัยทางการเงินจะช่วยป้องกันความเสียหายทางการเงินส่วนบุคคลได้ โดยจะช่วยให้กลุ่มผู้มีความประจําทางการเงินสูงไม่เจอปัญหาซ้ำเดิมจากภัยทางการเงินที่เข้ามาในรูปแบบต่าง ๆ

4.5 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)

การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของพลเมืองไทย สมรรถนะทางด้านภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐจะช่วยให้สามารถเข้าใจการใช้สิทธิลดหย่อนในการเสียภาษี ต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในผลิตภัณฑ์การเงิน

และรายได้ที่ได้รับเมื่อเกษียณอายุ ดังนั้นการวางแผนเรื่องภาษีจึงเป็นส่วนที่สำคัญของการวางแผนทางการเงินระยะยาว เพื่อลดภาระภาษีที่ไม่จำเป็นทั้งก่อนและหลังการเกษียณอายุ

4.6 ปัจจัยภายนอก (External Influences)

ปัจจัยภายนอกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เร็วมากขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี การแพร่กระจายของโรคระบาด และผลกระทบสืบเนื่องที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ดังนั้นจึงต้องเข้าใจปัจจัยภายนอกและผลกระทบสืบเนื่องต่อการวางแผนทางการเงิน และสามารถปรับแผนทางการเงินตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปได้

4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

สมรรถนะด้านสื่อโฆษณาจะช่วยให้เกิดความรู้ ความคิด และพฤติกรรมในการวิเคราะห์สื่อประชาสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ รวมถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินบนพื้นฐานความเป็นจริงที่เป็นไปได้ ซึ่งจะช่วยป้องกันการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาตามมาในภายหลัง

4.8 การบริหารจัดการหนี้ (Debt and Debt Management)

เป็นสมรรถนะที่ตระหนักถึงวิธีการแก้ปัญหาหนี้โดยไม่ต้องทำการกู้เพิ่ม และการปรับทัศนคติเรื่องการเป็นหนี้ว่าให้มองเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้

V. ทักษะการเงินดิจิทัล

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงินและอัตราแลกเปลี่ยน (Money and Foreign Currency)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับทักษะในเรื่องของเงิน เพื่อให้มีความสำคัญกับการหาข้อมูลเกี่ยวกับเงินในรูปแบบใหม่ ๆ ทั้งประโยชน์และความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

1.2 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการสำรองเอกสารและข้อมูลทางการเงินที่สำคัญเพื่อป้องกันการสูญหาย

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 การออม (Saving)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการตระหนักรู้ถึงเครื่องมือการออมที่เป็นกลาง ซึ่งช่วยในการออมเงินได้อย่างสม่ำเสมอ

2.2 สินเชื่อ (Credit)

เป็นสมรรถนะที่ให้ผู้มีความประบางทางการเงินสูง ตระหนักรู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risk)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการระบุความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความมั่นคง หรือเศรษฐกิจ

3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

เป็นสมรรถนะที่ให้ความตระหนักรู้ถึงการบริการประกันภัยดิจิทัล และรูปแบบประกันภัยใหม่ ๆ ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่สามารถเชื่อถือได้ และมีการคำนึงถึงการกระทำและพฤติกรรมบางอย่างที่จะส่งผลกระทบต่อความคุ้มครองและเบี้ยประกันภัย

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะที่ให้ตระหนักรู้และคำนึงถึงความเสี่ยงในการใช้บริการทางการเงินดิจิทัล รวมถึงความเข้าใจ ความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลสำคัญทางการเงินอื่น ๆ ทุกประเภท

4.2 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)

เป็นสมรรถนะที่ให้ทราบถึงการยื่นภาษีบุคคลธรรมดาบนระบบออนไลน์ได้

4.3 สื่อและโฆษณา (Advertising)

เป็นสมรรถนะที่ให้ความตระหนักรู้ถึงบทบาทและอิทธิพลของการส่งเสริมการขายบนระบบดิจิทัล

5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)

สมรรถนะนี้จะเกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลเกี่ยวกับการเงินที่ต้องการโดยจะต้องสามารถพิจารณาความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ค้นหาได้ ตระหนักว่าความเป็นกลางและความเที่ยงตรงของข้อมูลที่ค้นหาได้ โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน ควรทราบว่าผลลัพธ์ของการค้นหาจากหลายปัจจัยรวมถึงการใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน ถ้าหากผลลัพธ์ของการค้นหาไม่ตรงกับความต้องการ สามารถปรับแต่งการค้นหาข้อมูลได้ ควรคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวในการใช้เครื่องมือในการค้นหาด้วยเนื่องจากมีการเก็บข้อมูลในการค้นหาจากผู้ใช้ได้ และมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้เพื่อปรับปรุงการค้นหา

5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data, Information and Digital Content)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการประเมินความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ได้รับบนอินเทอร์เน็ต โดยเริ่มจากการเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ ควรสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและข้อมูลไหนเป็นข้อมูลโฆษณาหรือข้อมูลที่ต้องการชี้ชวนให้เข้าไปดู ควรตระหนักถึงความไม่เป็น

กลางของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล เช่น รู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง มีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ถูกต้องกับข้อมูลที่บิดเบือน เป็นต้น รวมถึงควรต้องพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเข้าถึงถึงกับโลกออนไลน์

6. ความปลอดภัย (Safety)

6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)

สมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สามารถให้บริการทางการเงินดิจิทัล โดยจะเริ่มการตั้งรหัสผ่านที่คาดเดาได้ยาก การใช้งานการตรวจสอบยืนยันตัวตน 2 ชั้น และการติดตั้งระบบและซอฟต์แวร์สำหรับการป้องกัน ควรมีการใช้แอปพลิเคชันเวอร์ชันล่าสุดเสมอ และไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัยของอุปกรณ์ เช่น ใช้อุปกรณ์การใช้งานในที่สาธารณะ เป็นต้น

6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)

เป็นสมรรถนะสำหรับการคุ้มครองการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความเป็นส่วนตัวอย่างเหมาะสม ควรทราบถึงการแชร์ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างปลอดภัยด้วยการระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ ทราบเกี่ยวกับนโยบายความเป็นส่วนตัวที่ดีและการประมวลผลข้อมูลส่วนตัวที่ต้องเป็นไปตามกฎหมายท้องถิ่น สามารถระบุอีเมลที่น่าสงสัยที่ขอให้ส่งข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว สามารถดำเนินการตามมาตรการสำหรับการทำธุรกรรมทางการเงินและใช้บริการของภาครัฐทางออนไลน์ที่ปลอดภัย และควรพิจารณาถึงความเสี่ยงในการอนุญาตให้บุคคลที่ 3 ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

7.1 การแก้ไขปัญหาทางเทคนิค (Solving Technical Problems)

ในการใช้บริการทางการเงินดิจิทัล จะต้องเข้าใจถึงการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ สมรรถนะด้านนี้จะเกี่ยวกับการทราบถึงทราบถึงฟังก์ชันหลักในการทำงานของอุปกรณ์ที่ใช้ งาน เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ และสามารถทราบเกี่ยวกับสาเหตุหลักที่ทำให้ไม่สามารถเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตได้

7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โดยควรทราบว่าการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมาย ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เห็นความสำคัญของการจัดการการเงินทางดิจิทัล รวมถึงต้องมีความคิดที่เปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การทำธุรกรรม (รวมถึงธุรกรรมทางการเงิน) ทางออนไลน์ เป็นต้น และตระหนักได้ถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยี

VI. ทักษะการเงินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

เป็นทักษะที่ให้ความสำคัญการใช้บริการทางการเงินที่สนับสนุนความยั่งยืน เช่น เงินฝาก สินเชื่อ รวมถึงการเลือกลงทุนและการกระจายความเสี่ยงที่คำนึงถึงความยั่งยืน และส่งเสริมการบริหารการดำเนินงานธุรกิจของบริษัทที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

2. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

เป็นทักษะที่เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนที่มีปัจจัยเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเข้าใจผลกระทบของความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความมั่นคงทางการเงินรวมถึงผลตอบแทนของการลงทุน สามารถระบุปัจจัยเสี่ยงและสามารถใช้เครื่องมือประจําภายในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดสภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

VII. รายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มประจําทางทางการเงินสูง-ลูกหนี้

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา: 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)	FK10 รู้ว่าเหรียญ ธนบัตร หรือสกุลเงินต่างประเทศบางประเภทอาจล้าสมัยจนไม่สามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนอย่างเป็นทางการ เช่น ธนบัตรแบบเก่าที่ไม่สามารถนำไปใช้จ่ายได้	FA10 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และความเสี่ยงของเงินรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกุลเงินดิจิทัล	FB2 สามารถแลกเปลี่ยนเหรียญหรือธนบัตรที่ล้าสมัยก่อนที่เหรียญหรือธนบัตรนั้นจะยกเลิกการใช้งาน (รวมถึงสกุลเงินต่างประเทศ)
1.2 รายได้ (Income)	FK26 รู้ว่าการประเมินโอกาส และความ เป็นไปได้ในการทำธุรกิจเป็นสิ่งสำคัญในการทำธุรกิจ FK28 รู้แหล่งที่มาของรายได้ตนเองทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ FK31 เข้าใจถึงความสำคัญของรายการที่อยู่ในใบรับเงินเดือน (Pay Slip) หรือใบแจ้งยอดเงินเดือน (Income Statement) และรู้ว่าควรเก็บไว้ใช้อ้างอิงภายหลัง FK32 ตระหนักถึงรายได้ที่อาจลดลงหรือไม่มีเลย เมื่ออายุมากขึ้น และจะต้องเตรียมเงินเพื่อใช้จ่ายในช่วงนั้น FK33 ตระหนักว่าการมีรายได้เพียงพอเมื่อเกษียณเป็นสิ่งสำคัญ	FA15 มีแรงจูงใจในการเปลี่ยนงาน/ทำงานเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ หรือสำหรับใช้จ่ายยามเกษียณ	FB9 สามารถสร้างและพัฒนาแผนธุรกิจอย่างง่ายได้ FB11 สามารถประเมินรายได้ของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต FB12 ตรวจสอบและจัดเก็บใบรับเงินเดือน (Pay Slip) หรือใบแจ้งยอดเงินเดือน (Income Statement) เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงในอนาคต FB13 สามารถหารายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต FB16 สามารถเปรียบเทียบรายได้จริงกับรายได้ที่คาดหวัง และรู้สาเหตุที่รายได้จริงยังไม่เท่ากับรายได้ที่คาดหวัง FB19 สามารถแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นเงินสำหรับใช้จ่ายในยามเกษียณ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK61 รู้ว่าต้นทุนที่เกิดขึ้นในอดีต และเรียกคืนไม่ได้ เป็นต้นทุนจม (Sunk Cost) จึงไม่ควรนำมาเป็นปัจจัยในการตัดสินใจในการวางแผนการซื้อในอนาคต เช่น เมื่อเราซื้อประกันรถยนต์แต่ไม่ได้เคลมประกันในปีนั้น ก็ไม่ควรนำมาเป็นปัจจัยพิจารณาซื้อประกันในปีถัดไป	FA26 มีความมั่นใจในการนำความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยนมาพิจารณา เพื่อเลื่อนระยะเวลาการซื้อ	FB35 สามารถพิจารณาถึงผลกระทบยาวของการซื้อ และเลือกวิธีการซื้อได้เหมาะสม เช่น ซื้อด้วยสินเชื่อ ก็จะมีภาระในการผ่อนจนครบจำนวน FB36 สามารถผ่อนชำระตรงตามกำหนด เมื่อมีการซื้อสินค้าและบริการที่จ่ายเงินเป็นงวด
1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 รู้ว่าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ มีผลทางกฎหมายเหมือนกับการเซ็นในรูปแบบปกติ FK78 รู้ถึงความสำคัญในการเก็บรักษาเอกสารทางการเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้บนพื้นที่ออนไลน์ โดยพิจารณาถึงเรื่องความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย		FB46 สามารถเก็บข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline ให้เป็นระเบียบ สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น FB47 เมื่อมีการทำสัญญาทางการเงิน สามารถขอข้อมูลหรือสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร FB49 ทำการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline
1.5 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)		FA37 มีแรงจูงใจในการเปรียบเทียบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากผู้ให้บริการหลายแห่ง เพื่อให้ได้อัตราแลกเปลี่ยนที่ดีที่สุด	FB50 พิจารณารัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากผู้ให้บริการหลาย ๆ แห่ง เพื่อให้ได้อัตราแลกเปลี่ยนที่ดีที่สุด

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB51 รู้ถึงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและค่าธรรมเนียมที่อาจเกิดขึ้น เมื่อจะแลกเปลี่ยนเงินหรือโอนเงินไปต่างประเทศเกิดขึ้น เมื่อจะแลกเปลี่ยนเงินหรือโอนเงินไปต่างประเทศ
1.6 การจัดหาเงินทุนสำหรับธุรกิจ (Financing the Business)	FK478 มีความรู้ในการทำธุรกิจ FK479 รู้วิธีการประเมินความเป็นได้ของโครงการ FK483 รู้แนวทางการบริหารเวลาและเงิน		

เนื้อหา: 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)		FA49 ตระหนักว่าการปฏิบัติตามแผนการเงินที่วางไว้ต้องใช้เวลาและต้องอาศัยวินัยในการปฏิบัติเพื่อให้มีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี FA50 มีแรงจูงใจที่จะพิจารณาภาพรวมของงบประมาณก่อนตัดสินใจใช้จ่าย	FB63 สามารถแยกรายรับ – รายจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และไม่ประจำของตนเองได้ พร้อมทั้งวางแผนและจัดทำงบประมาณตามลักษณะของรายรับ – รายจ่ายนั้น ๆ ได้ FB68 สามารถจัดสรรเงินอย่างสม่ําเสมอโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม (ถ้ามี) เพื่อวางแผนรายรับ เงินออม และรายจ่ายในปัจจุบันและอนาคต พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ หากมีแนวโน้มว่าเงินจะไม่พอใช้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)	FK105 รู้ว่าทำไมต้องแยกออกจากการบริหารจัดการการเงินของธุรกิจ FK106 รู้ถึงความแตกต่างระหว่าง "ความจำเป็น" กับ "ความต้องการ" FK107 รู้ความแตกต่างระหว่าง “รายจ่ายจำเป็น” และ “รายจ่ายที่ไม่จำเป็น” FK108 รู้ว่าความจำเป็นและความต้องการของแต่ละคนแตกต่างกัน FK109 จัดลำดับความสำคัญของรายจ่ายด้วยเหตุผล FK110 รู้ว่ารายได้บางประเภทมีความไม่แน่นอน เช่น ไม่ได้รับเป็นประจำ หรือเท่ากันทุกเดือน จึงจำเป็นที่จะต้องวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ FK111 รู้รายจ่ายของตนเองทั้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และไม่ประจำ FK112 รู้ความสำคัญของการจัดลำดับรายจ่ายเมื่อมีรายได้จำกัด FK113 รู้วิธีลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของตนเอง FK114 รู้ว่าอายุ นิสัย ความชอบ หรือกิจกรรมในครอบครัว มีผลต่อรายรับ-รายจ่าย	FA51 ตระหนักว่าต้องรับผิดชอบในการจัดการเงินของตนเอง FA52 มีความมั่นใจที่จะบริหารค่าใช้จ่ายและเงินออม FA53 มีทัศนคติว่าการบริหารรายรับ-รายจ่ายที่ดีจะช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายในชีวิตได้ FA54 มีความมั่นใจที่จะจัดลำดับความสำคัญของรายจ่ายจำเป็นและรายจ่ายไม่จำเป็น FA55 มีทัศนคติที่ดีในการเผชิญกับสถานการณ์ทางการเงินที่ไม่เป็นตามที่คาดหวัง FA56 ยอมรับว่าควรมีความรับผิดชอบในการจัดการการเงินส่วนบุคคลและการเงินในครัวเรือน FA57 มีแรงจูงใจที่จะบริหารเงินเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี FA58 มีความมั่นใจที่จะไม่ใช้จ่ายเงินเกินตัว FA59 มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับรายรับและรายจ่าย FA60 มีทัศนคติที่จะไม่ซื้อของที่ไม่ได้วางแผนไว้	FB69 แยกรายรับ-รายจ่ายของธุรกิจออกจากรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือน FB70 ใช้จ่ายน้อยกว่าเงินที่มีอยู่ FB71 สามารถยับยั้งชั่งใจในการซื้อของที่ไม่จำเป็น FB72 สามารถดูแลและติดตามการใช้จ่าย FB73 แสดงความคิดเห็นเรื่องการใช้จ่ายของครอบครัว FB74 ทำการทบทวนเป้าหมายทางการเงินและรายรับรายจ่ายของตนเองอย่างสม่ำเสมอ FB75 สามารถพิจารณาได้ว่า หากมีรายได้จะนำเงินไปใช้จ่ายหรือออม FB76 ไม่ใช้จ่ายเกินฐานะของตนเอง FB77 สามารถวางแผนสำหรับรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ได้ FB79 ทำการเปรียบเทียบทางเลือกที่มีเมื่อต้องใช้จ่ายหรือออมเงิน โดยคำนึงถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกแต่ละประเภท

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK115 รู้ว่ามีทางเลือกในการจ่าย เช่น ใช้เงินออม หรือใช้เงินกู้ยืม FK116 รู้ว่ารายจ่ายที่เกิดจากการตัดสินใจโดยใช้อารมณ์ FK117 รู้วิธีประหยัดเงินในการซื้อของ เช่น ต่อรองราคา ซื้อของตอนลดราคา FK120 รู้ว่าการติดตามการใช้จ่ายของตนเองอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญ FK121 รู้ว่าค่านิยมและขนบธรรมเนียมของครอบครัว ชุมชน สังคมและวัฒนธรรมมีผลต่อวิธีการจัดการเงินของแต่ละคน FK122 รู้ว่าแต่ละช่วงวัยมีเหตุการณ์ที่กระทบกับรายรับรายจ่ายที่แตกต่างกัน FK456 มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนด้านการเงินสำหรับโครงการหรือการซื้อของที่มีมูลค่าสูง เช่น บ้าน	FA62 มีความมั่นใจที่จะจัดการเงินแทนผู้อื่นหากได้รับคำสั่งทางกฎหมายให้มียุติการจัดการ เช่น คำสั่งศาล FA182 เชื่อมั่นในการวางแผนใช้จ่ายและปฏิบัติตามแผน	FB80 สามารถหลีกเลี่ยงการใช้จ่ายที่มากเกินไปได้สำเร็จ FB81 สามารถประเมินการตัดสินใจทางการเงินในอดีตของตนเอง และพิจารณาว่าควรทำพฤติกรรมเช่นเดิมต่อไปในอนาคตหรือไม่ FB82 ลดรายจ่ายที่เกิดจากการตัดสินใจโดยใช้อารมณ์ FB83 สามารถคำนวณหารายได้สุทธิของตนเองได้ FB85 สามารถเปรียบเทียบรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงกับรายจ่ายที่วางแผนไว้ และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความจำเป็น FB293 สามารถใช้จ่าย การซื้อสินทรัพย์ตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2.3 การออม (Saving)	FK136 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมที่หลากหลายและแตกต่างกัน รวมถึงอาจมีค่าธรรมเนียม อัตราดอกเบี้ย การลดหย่อนภาษี และมีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน FK137 รู้ว่าจะเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมที่เหมาะสมได้จากที่ใด	FA181 เชื่อมั่นว่าสามารถประมาณการหนี้สิน ทรัพย์สิน ประมาณการการออมเพื่อส่งเสริมการออมและการแก้หนี้	FB105 สามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบที่จะออมเงิน ในขณะที่มีหนี้สินที่ต้องชำระคืน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK138 รู้วิธีประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออมแบบต่าง ๆ FK139 เข้าใจสภาพคล่องของเงินออมในรูปแบบต่าง ๆ FK140 รู้จักเครื่องมือที่เป็นกลางที่ช่วยให้สามารถออมเงินอย่างสม่ำเสมอ FK142 เข้าใจการคำนวณดอกเบี้ยคงที่ ดอกเบี้ยทบต้น และผลกระทบต่องเงินออมของตนเอง FK143 รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยอาจส่งผลกระทบต่อการออมเงินได้อย่างไร FK144 รู้ดอกเบี้ยโดยประมาณของผลิตภัณฑ์การออมต่าง ๆ เพื่อใช้เปรียบเทียบก่อนตัดสินใจ FK145 รู้จักอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยตลอดอายุโครงการ (Internal Rate of Return : IRR) FK146 รู้ว่าเงินเพื่อมีผลกระทบกับการออมในรูปแบบต่าง ๆ FK147 เข้าใจความสำคัญของอัตราเงินเฟ้อถึงซึ่งมีผลต่อการเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการออม เช่นเดียวกับอัตราดอกเบี้ย FK455 มีความรู้ในการเลือกการออมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กองทุนการออมแห่งชาติ สหกรณ์		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.4 การลงทุน (Investing)	FK149 เข้าใจว่าควรออมเงินก่อนลงทุน FK150 รู้ความแตกต่างระหว่างการออมเงินและการลงทุน FK151 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุน FK170 รู้ถึงความสำคัญของการจัดพอร์ตการลงทุน (Asset Allocation) ในผลิตภัณฑ์การลงทุนต่าง ๆ FK172 รู้จักผลิตภัณฑ์การลงทุนอย่างยั่งยืนที่มีอยู่ในตลาด เช่น หุ้นยั่งยืน FK173 รู้ปัจจัยความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมชาติ เพื่อตัดสินใจเลือกลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืน (ESG) FK464 ทราบแนวทางการลงทุนสินทรัพย์ที่ความเสี่ยงต่ำ FK465 มีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนเพื่อออม FK466 มีความรู้เกี่ยวกับ ดอกเบี้ย ภาษีจากการลงทุน ความเสี่ยงจากการลงทุนในสินทรัพย์ ค่าเสียโอกาสจากการลงทุน ผลกระทบต่อการลงทุน		
2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK186 รับทราบของสวัสดิการจากภาครัฐ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพื่อการเกษียณอายุ	FA91 มีทัศนคติว่าการวางแผนระยะยาวเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดี	FB128 สามารถระบุเหตุการณ์สำคัญในแต่ละช่วงชีวิต และวางแผนเตรียมเงินไว้ล่วงหน้า

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK188 รู้ความสำคัญของการวางแผนสำหรับช่วงบั้นปลายชีวิต โดยพิจารณาความจำเป็นด้านการเงินของผู้ที่อยู่ในอุปการะ เพื่อตัดสินใจในการจัดสรรค่าใช้จ่าย หนี้สิน และสินทรัพย์ รวมถึงการเขียนพินัยกรรม FK427 มีความรู้ในการจัดการมรดก (และหนี้สิน)	FA94 มีแรงจูงใจที่จะพิจารณาแผนการเงินระยะยาวของผู้ที่อยู่ในอุปการะ	FB133 ทำการติดตามการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการลงทุน สินทรัพย์ และหนี้สิน FB136 สามารถคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่สมาชิกในครอบครัวอาจต้องการความช่วยเหลือทางการเงินในระยะยาว FB137 พิจารณาสินทรัพย์และหนี้สิน ทั้งของส่วนตัวและครัวเรือน เพื่อประกอบการทำแผนการเงินระยะยาว FB138 สามารถจัดทำแผนการเงินระยะยาวเพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในปัจจุบันของผู้ที่อยู่ในอุปการะ และจัดสรรค่าใช้จ่าย หนี้สิน และสินทรัพย์เตรียมพร้อมไว้เมื่อสิ้นอายุขัย และคอยตรวจสอบเป็นครั้งคราว FB287 คำนึงถึงสุขภาพและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง FB292 จัดการปัญหาที่ส่งผลกระทบทางการเงิน
2.6 สินเชื่อ (Credit)	FK198 รู้ว่าเมื่อยืมเงินหรือกู้เงิน จะต้องจ่ายเงินคืนตามที่ตกลงไว้ FK199 รู้ว่าเหตุผลของการยืมเงินหรือกู้เงิน และรู้ถึงผลที่จะตามมา เช่น ต้องชำระเงินคืน ต้องจ่ายดอกเบี้ย ถ้าไม่จ่ายอาจถูกติดตามทวงถามหนี้	FA98 มีทัศนคติว่าหากก่อหนี้แล้วต้องชำระหนี้คืน FA99 มีทัศนคติที่จะหลีกเลี่ยงการกู้ยืมหากไม่สามารถจ่ายคืนได้	FB148 ยืมเงินเมื่อสามารถชำระคืนได้เท่านั้น FB149 สามารถอธิบายและคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ที่ธนาคาร และสถาบันการเงินอื่น ๆ เรียกเก็บ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK200 รู้แหล่งเงินกู้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงิน	FA100 มีทัศนคติที่จะก่อหนี้เท่าที่จำเป็น และมั่นใจที่จะปฏิเสธข้อเสนอเงินกู้ที่ไม่ต้องการ	FB150 ไม่ก่อหนี้มากจนเกินไปหรือเกินกว่าอัตราส่วนที่เหมาะสม
	FK203 รู้ข้อมูลที่เป็นใช้ในการจดบันทึกภาระหนี้ และทราบอัตราส่วนหนี้ที่เหมาะสม	FA101 มีแรงจูงใจที่จะขอคำปรึกษาจากบุคคลที่ไว้ใจก่อนตัดสินใจก่อหนี้	FB151 หลีกเลี่ยงการเป็นหนี้จากสินเชื่อที่เข้าถึงง่ายและมีดอกเบี้ยสูง เช่น สินเชื่อออนไลน์ เพราะอาจทำให้มีหนี้สูงเกินไป
	FK204 เข้าใจความสำคัญของการประเมินความสามารถในการชำระหนี้ ก่อนก่อหนี้ และตระหนักถึงความเป็นไปได้ที่จะมีเงินไม่พอใช้จ่ายเมื่อต้องชำระหนี้	FA102 มีแรงจูงใจที่จะประเมินผลกระทบของการเป็นหนี้ก่อนตัดสินใจก่อหนี้	FB152 ขอสินเชื่อเท่าที่จำเป็น โดยประเมินจากภาระดอกเบี้ย ค่าใช้จ่าย และความสามารถในการชำระหนี้ รวมถึงผลกระทบต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจก่อหนี้
	FK205 รู้ผลเสียของการมีหนี้มากเกินไป	FA103 มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจอย่างรอบคอบในการก่อหนี้	FB153 ทำความเข้าใจกับประเด็นสำคัญก่อนการตัดสินใจก่อหนี้ เช่น ค่างวดที่ต้องจ่ายต่อเดือน ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายทั้งหมด
	FK207 รู้ว่าผู้ให้กู้อาจพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ จากข้อมูลแหล่งรายได้ ขนาดของวงเงินกู้ และประวัติการชำระหนี้ ร่วมกับข้อมูลอื่น ๆ	FA104 มีแรงจูงใจที่จะหาช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ก่อนตัดสินใจก่อหนี้ เช่น ใช้เงินเก็บ ยืมเงินจากครอบครัว	FB154 สามารถเลือกสินเชื่อได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เช่น อัตราดอกเบี้ย ค่างวดที่ต้องจ่ายต่อเดือน ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายทั้งหมด
	FK209 เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนี้ในระบบกับนอกระบบ	FA105 มีความมั่นใจที่จะขอข้อมูลสินเชื่อเพิ่มเติม	FB155 สามารถใช้เครื่องมือเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์สินเชื่อเพื่อประเมินต้นทุนและคุณสมบัติอื่น ๆ ก่อนตัดสินใจก่อหนี้
	FK210 รู้วิธีการเตรียมตัวก่อนการตัดสินใจก่อหนี้	FA106 มีความมั่นใจที่จะเลือกประเภทของสินเชื่อและผู้ให้กู้ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้เครื่องมือเปรียบเทียบ	FB156 ตัดสินใจกู้ยืมและบริหารจัดการหนี้ตามงบการใช้จ่ายที่วางแผนไว้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK211 รู้ว่าภาระหนี้จะทำให้มีเงินคงเหลือต่อเดือนลดลง และอาจมีปัญหาขาดสภาพคล่องจนไม่สามารถชำระหนี้ FK212 เข้าใจว่าระยะเวลาชำระคืนมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการเงินสำหรับการชำระหนี้ เช่น ถ้าต้องการผ่อนชำระเป็นระยะเวลา 6 เดือน จะต้องจัดสรรเงินสำหรับชำระหนี้ทั้ง 6 เดือน FK213 รู้จักแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อและข้อดีข้อเสียของสินเชื่อแต่ละประเภท ตลอดจนวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อของตนเอง FK216 รู้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยต่อสินเชื่อบางประเภท เช่น สินเชื่อบ้านที่อัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลงตามอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (เช่น MLR MOR หรือ MRR) FK218 เข้าใจประโยชน์และเงื่อนไขของการชำระหนี้บัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันมากกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำ FK219 ตระหนักว่ารายการใช้จ่ายในบัตรเครดิตล่าสุด อาจจะยังไม่แสดงอยู่ในรายการในใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิต (Statement) ฉบับล่าสุด	FA107 มีความมั่นใจที่จะชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่กำหนด FA108 มีแรงจูงใจที่จะยอมรับและแก้ไขปัญหาด้านการเงินของตนเอง	FB157 จัดบันทึกข้อมูลภาระหนี้ที่ต้องชำระ FB158 ชำระหนี้ก่อนกำหนด หากมีเงินพอ โดยคำนึงถึงค่าธรรมเนียมการชำระหนี้คืนก่อนกำหนดเทียบกับต้นทุนการกู้ยืมอื่น ๆ ที่ประหยัดได้ FB159 ชำระหนี้คืนเต็มจำนวน และตรงเวลาทุกครั้ง หรือชำระหนี้ให้ได้มากที่สุด (ไม่น้อยกว่าขั้นต่ำ) FB160 เจรจากับเจ้าหนี้ เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ FB161 พิจารณาโอกาสที่จะสร้างหรือเพิ่มรายได้ในอนาคต เมื่อตัดสินใจว่าจะก่อหนี้ FB162 พยายามพัฒนาคะแนนเครดิต (Credit Scoring)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK221 รู้ว่าสามารถเจรจากับผู้ให้กู้เกี่ยวกับสัญญากู้ยืมได้ แต่ผลการพิจารณาขึ้นอยู่กับผู้ให้กู้ FK222 รู้จักหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาหนี้ FK224 รู้วิธีตรวจสอบข้อมูลเครดิต และรู้ว่าควรติดต่อหน่วยงานใดหากข้อมูลเครดิตไม่ถูกต้อง FK225 รู้ว่าผู้ให้กู้มีเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อที่แตกต่างกัน ถึงแม้จะมีข้อมูลเครดิตที่เหมือนกัน FK226 เข้าใจถึงความสำคัญของคะแนนเครดิต (Credit Scoring) FK227 รู้วิธีการสร้างคะแนนเครดิต (Credit Scoring) อาจมาจากการประมวลผลด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา FK228 รู้จักปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนเครดิต (Credit Scoring)		FB163 พิจารณาได้ว่าพฤติกรรมใดมีผลต่อคะแนนเครดิต (Credit Scoring) รวมถึงการประมวลผลด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) FB164 ชำระหนี้คืนเต็มจำนวนก่อนสิ้นสุดระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย แต่หากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดจะเสียดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม FB165 พิจารณาถึงผลกระทบ หน้าที่ และความรับผิดชอบ หากต้องเป็นผู้ค้ำประกัน FB166 พิจารณาถึงผลกระทบทางสังคมและทางการเงิน เมื่อขอให้ผู้อื่นมาค้ำประกันให้ เช่น ทะเลาะกัน เสียเพื่อน FB167 ประเมินความเสี่ยง และประโยชน์ ที่อาจจะเกิดจากการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินรายใดรายหนึ่ง FB168 คำนวณราคาสินค้ารวมกับต้นทุนดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย ก่อนตัดสินใจใช้สินเชื่อซื้อสินค้า FB297 ใช้สินเชื่อในรูปแบบอื่น เช่น Consumer Credit, Micro Credit และสหกรณ์

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK232 เข้าใจว่าวงเงินเบิกเกินบัญชี (Overdraft หรือ OD) เป็นรูปแบบหนึ่งของสินเชื่อที่ต้องจ่ายคืนและมีดอกเบี้ย ซึ่งอาจเป็นบริการหนึ่งในบัญชีเงินฝากบางประเภท FK238 รู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้ (เช่น ขอสินเชื่อผ่านระบบ Peer-to-Peer Lending) รวมถึงรู้คุณลักษณะและความเสี่ยงต่าง ๆ FK239 เข้าใจว่า "ซื้อก่อน จ่ายทีหลัง (Buy Now Pay Later หรือ BNPL)" เป็นรูปแบบหนึ่งของการกู้เงิน และอาจต้องเสียดอกเบี้ย		
2.7 การบริหารจัดการหนี้ (Debt and Debt Management)	FK243 รู้ว่าหนี้ไม่ได้เกิดจากการขอสินเชื่ออย่างเดียว แต่อาจเกิดจากการชำระเงินตามใบเรียกเก็บค่าบริการด้วย เช่น หนี้ที่เกิดจากการค้างชำระค่าน้ำ ค่าไฟ FK244 เข้าใจว่าจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมหากชำระหนี้ไม่ตรงเวลา เช่น ค่าธรรมเนียมการชำระเงินล่าช้า FK245 เข้าใจความสำคัญของการชำระหนี้ในปัจจุบันว่าส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ในปัจจุบันและอนาคตอย่างไร FK246 เข้าใจความสำคัญของการจัดการไม่ให้หนี้สินมากเกินไปเมื่อเทียบกับรายได้	FA110 มีความรับผิดชอบที่จะชำระหนี้และบริหารจัดการหนี้ FA111 มีแรงจูงใจที่จะบริหารจัดการหนี้ก่อนที่จะกลายเป็นปัญหาหนี้ FA112 มีความมั่นใจที่จะบริหารจัดการหนี้ FA113 มีความมั่นใจที่จะปรึกษาผู้อื่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้	FB169 หลีกเลี่ยงการชำระล่าช้า แม้สถานการณ์ทางการเงินจะเปลี่ยนแปลงไป FB170 บริหารจัดการหนี้ก่อนที่จะกลายเป็นปัญหาหนี้ FB171 ตรวจสอบภาระหนี้ที่มีทั้งหมด FB172 เจรจากับเจ้าหนี้ หากไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดได้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK247 รู้ถึงผลกระทบจากการไม่ชำระค่างวด เช่น อาจถูกยึดหลักประกัน รวมถึงรู้เรื่องขั้นตอนในการทวงหนี้ (Debt Recovery Process) FK248 เข้าใจผลกระทบของการไม่ชำระหนี้ต่อคะแนนเครดิต (Credit Scoring) เช่น คะแนนเครดิตลดลง ซึ่งอาจทำให้ไม่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อ FK249 เข้าใจสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการจัดการหนี้ของตนเอง FK250 รู้วิธีการบริหารจัดการหนี้ที่ดี เช่น เร่งจัดการหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงก่อน เพิ่มจำนวนเงินผ่อนต่อเดือน FK251 รู้วิธีจัดลำดับการชำระหนี้เมื่อมีหนี้หลายก้อน แต่มีเงินไม่พอจ่ายหนี้ทั้งหมด FK252 รู้จักหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาหนี้ FK253 รู้วิธีแก้ปัญหาหนี้หากชำระหนี้ไม่ไหว เช่น ขอลดค่างวด ขอลดอัตราดอกเบี้ย ขอพักชำระเงินต้น FK441 มีความรู้เรื่องการแก้หนี้ของตนเอง FK442 ทราบแนวทางในแก้ไขปัญหาด้านการเงินของตนเอง การแก้หนี้/บริหารจัดการหนี้ และการปิดหนี้ FK443 ทราบวิธีจัดการหนี้ในระบบ FK444 ทราบวิธีคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้		FB173 พิจารณาถึงความจำเป็น ใดตรงตรงเป็นอย่างไรดี หากต้องก่อหนี้ใหม่เพื่อจ่ายหนี้เก่า FB174 เข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สิน เมื่อเข้าข่ายว่ามีหนี้สินล้นพ้นตัว FB294 สามารถจัดการหนี้สินตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK445 รู้วิธีจัดทำแผนในการจัดการ/ ฟื้นฟู ผู้เป็นหนี้ FK446 รู้วิธีการแก้ไขหนี้และป้องกันหนี้ ตามหลักสากล FK447 ทราบแนวทางการปรับ โครงสร้างหนี้และวินัยทางการเงิน		

เนื้อหา: 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK268 รู้จักเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ ยาก แต่มีมูลค่าความเสียหายสูง และมีความ สำคัญ เช่น สะพานถล่มทับรถยนต์ เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต ความเสี่ยงจาก เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ FK270 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจ เกิดขึ้นทุกครั้งเมื่อตัดสินใจเรื่องการเงิน เช่น ความเสี่ยงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ เมื่อซื้อบ้าน ความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับ ผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้เมื่อทำการ ลงทุน FK272 เข้าใจว่าทำไมการมีอายุยืนยาว ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการวางแผน เกษียณ	FA115 มีแรงจูงใจในการลดความเสี่ยง เมื่อจำเป็น FA116 มีความมั่นใจในการตัดสินใจเมื่อ มีความเสี่ยงเกิดขึ้น FA117 มีความมั่นใจที่จะประเมินความ เสี่ยงของตนเอง โดยไม่ได้รับอิทธิพลจาก ข่าวหรือกระแสสังคม (หลีกเลี่ยงการมี อคติ)	FB175 คำนึงถึงความเสี่ยงในการสูญเสีย รายได้บางส่วนหรือทั้งหมดจากการ เจ็บป่วย ทุพพลภาพ ตกงาน เสียชีวิต ของสมาชิกในครอบครัว หรือปัจจัย ภายนอกอื่น ๆ FB176 สามารถกำหนดความเสี่ยงที่ เหมาะกับตนเอง FB177 สามารถพิจารณาความเสี่ยงที่ เกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผลกระทบ ต่อฐานะทางการเงินที่ดีของตนเองได้ (รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความ มั่นคง หรือเศรษฐกิจ)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK273 ตระหนักถึงความเสี่ยงเมื่อไม่มีรายได้เป็นของตนเองทำให้ต้องพึ่งพาผู้อื่น FK274 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่จะมีเงินไม่พอใช้หากอายุยืนยาว	FA118 มีแรงจูงใจที่จะนำข้อมูล สถิติ หรือตัวเลข ที่มีอยู่มาประกอบการพิจารณาความเสี่ยง FA119 มีแรงจูงใจที่จะระบุระดับความเสี่ยงของตนเอง รวมถึงกำหนดระดับความเสี่ยงสูงสุดที่ตนเองจะยอมรับได้ FA120 มีความมั่นใจที่จะรับความเสี่ยงทางการเงินที่ประเมินได้	FB180 สามารถแยกแยะระหว่างการลงทุนกับการหลอกลวงได้
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 รู้ว่ามีผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัล และประกันภัยแบบใหม่ ๆ เช่น ประกันแบบซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมตามความต้องการ (On Demand) ประกันภัยตามการใช้จริงหรือใช้แค่วันไหน จ่ายแค่นั้น (Usage-Based Insurances) FK285 รู้ว่าผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัลอาจเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างจากการประกันภัยแบบเดิม FK287 รู้ว่ามีหน้าที่ตามกฎหมายในการปกป้องตนเองเมื่อต้องเผชิญกับการถูกเอาเปรียบด้านการเงิน FK289 รู้ว่าเมื่อใดที่ประกันภัยเป็นภาระผูกพันทางกฎหมาย เช่น กฎหมายกำหนดให้รถทุกคันต้องทำ พ.ร.บ. รถยนต์	FA125 มีแรงจูงใจในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน FA126 มีแรงจูงใจในการซื้อหรือทบทวนกรมธรรม์ประกันภัย	FB190 ศึกษาข้อมูลความเสี่ยงเพื่อวางแผนป้องกัน หรือบรรเทาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ที่อาจส่งผลกระทบต่อทางการเงิน FB192 ไตร่ตรองถึงประโยชน์ของประกันภัยเมื่อมีความเสี่ยงเกิดขึ้น เช่น เมื่อซื้อรถยนต์ ควรพิจารณาทำประกันภัยรถยนต์เพื่อบรรเทาความเสียหายกรณีประสบอุบัติเหตุ FB193 สามารถเลือกใช้ประกันภัยได้อย่างเหมาะสม FB194 ทำประกันภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ยาก แต่มีระดับมูลค่าความเสียหายสูง เช่น สะพานถล่มทับรถยนต์ เครื่องบินตก ทำให้เสียชีวิต

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK290 เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเมื่อสมัครทำประกันภัย เช่น การแถลงประวัติสุขภาพ FK291 รู้ถึงความเสี่ยงจากการทำประกันภัยน้อยเกินไป (Underinsured) และต้นทุนจากการทำประกันภัยที่มากเกินไป (Overinsured) FK294 รู้ว่าข้อเสนอและเบี้ยประกันภัยอาจอ้างอิงตามข้อมูลส่วนบุคคล ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และข้อมูลอื่น ๆ FK295 รู้จักวิธีประกันความเสี่ยงที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น การประกันพืชผล FK296 รู้ว่าสวัสดิการที่ได้รับจากภาครัฐจะช่วยช่วยบรรเทาความเสียหาย อาจมีข้อจำกัด FK297 รู้ว่าภาครัฐมีนโยบายช่วยเหลือประชาชนเมื่อประสบปัญหาทางการเงินตามเงื่อนไขที่กำหนด FK422 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย FK463 ทราบเกี่ยวกับการปกป้องและความเสี่ยง (Protection and Risk) ครอบคลุมการบริหารความเป็นไปได้ของการสูญเสียทางการเงิน		FB195 ทบทวนให้ความคุ้มครองของกรมธรรม์ประกันภัยมีเพียงพออย่างสม่ำเสมอ FB196 เรียกร้องค่าสินไหมประกันภัยให้เหมาะสม หากจำเป็น FB197 คำนึงถึงการกระทำและพฤติกรรมบางอย่างที่จะส่งผลกระทบต่อความคุ้มครองและเบี้ยประกันภัย เช่น การปกปิดข้อเท็จจริง การแถลงข้อความอันเป็นเท็จ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 เข้าใจว่าปัจจัยด้านความยั่งยืน และนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการ เปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อาจมี ผลกระทบต่อระดับความเสี่ยงและ ผลตอบแทนของการลงทุน FK305 รู้ว่าความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม สังคม หรือธรรมาภิบาลอาจส่งผลกระทบต่อ ผลการดำเนินงานด้านการเงินของ บริษัท		FB201 คำนึงถึงผลตอบแทนของการ ลงทุน ความมั่นคงและความยั่งยืนทาง การเงินของตนเอง เมื่อพิจารณาถึงความ เสี่ยงในการลงทุน

เนื้อหา: 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และ คำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK322 รับผิดชอบของหน่วยงานที่ให้ คำปรึกษาทางการเงิน ทั้งภาครัฐและ เอกชน เพื่อเลือกขอคำปรึกษาได้อย่าง เหมาะสม FK323 รู้ว่าที่ปรึกษาทางการเงินแต่ละ รายอาจให้คำปรึกษาที่แตกต่างกัน FK459 รู้วิธีการจัดการปัญหาที่ส่งผล กระทบทางการเงิน	FA129 มีความมั่นใจที่จะให้ความรู้ ทางการเงินแก่ผู้อื่น	FB220 หาคำแนะนำทางการเงินจาก ผู้เชี่ยวชาญหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เมื่อมี ข้อสงสัย ต้องการความช่วยเหลือ และ ประเมินความน่าเชื่อถือก่อนนำไปใช้
4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)			FB227 แจ้งผู้ให้บริการ หากไม่สามารถ ปฏิบัติตามสัญญาได้ หรือจำเป็นต้อง เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในสัญญา

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.3 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)		FA154 มีความมั่นใจที่จะต่อรองเงื่อนไขการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน FA155 มีความมั่นใจที่จะประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการทางการเงินแต่ละราย FA156 มีแรงจูงใจที่จะประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการ และเปลี่ยนผู้ให้บริการทางการเงินหากบริการไม่มีคุณภาพหรือเก็บค่าธรรมเนียมสูง FA158 มีความมั่นใจที่จะเรียกร้องค่าชดเชยเมื่อเกิดความเสียหาย หรือให้ปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ	FB230 มีความต้องการผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินคุณภาพดี โดยคำนึงถึงคุณลักษณะความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์และความชื่นชอบส่วนบุคคล FB234 เปลี่ยนผู้ให้บริการหากบริการไม่มีคุณภาพหรือเก็บค่าธรรมเนียมสูง FB240 พิจารณาด้านทุนในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป เช่น รีไฟแนนซ์บ้าน เปลี่ยนไปใช้บัญชีธนาคารอื่น
4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 รู้วิธีระบุประเภทของภัยทางการเงินที่พบเห็นบ่อย เช่น แชร่ลูกโซ่ แก๊งคอลเซนเตอร์ FK363 รู้วิธีหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจเป็นการหลอกลวง รวมถึงรู้ว่าไม่ควรเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบนช่องทางออนไลน์ FK364 รู้รูปแบบ ลักษณะ ข้อสังเกตของภัยทางการเงิน และรู้วิธีการป้องกันตนเองจากภัยทางการเงิน	FA161 เชื่อว่าการทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เป็นความรับผิดชอบของตนเอง เช่น การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลทางการเงิน FA162 รู้ถึงผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น หากตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ FA163 มีความมั่นใจในการแยกแยะว่าผู้ติดต่อมายื่นข้อเสนหรือคำแนะนำที่น่าสงสัยอาจเป็นมิจฉาชีพ	FB245 สามารถทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากมิจฉาชีพ FB246 เก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล เงินสด ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่านต่าง ๆ ให้ปลอดภัย FB247 ปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK365 รู้วิธีรักษาความปลอดภัยในการใช้บริการทางการเงิน เช่น รักษา รหัสผ่าน (PIN Numbers) FK366 รู้ว่าเมื่อใช้บริการทางการเงินทั้ง Online และ Offline อาจเจอความเสี่ยงจากภัยทางการเงิน FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแสกข้อมูล FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต FK369 เข้าใจว่าการยืนยันตัวตนก่อนทำธุรกรรมจ่ายเงินหรือโอนเงินช่วยป้องกันภัยทางการเงิน FK370 รู้ว่าควรขอความช่วยเหลือ หรือแจ้งเบาะแสภัยทางการเงินได้ที่หน่วยงานใด	FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง FA165 มีแรงจูงใจที่จะยอมรับผลของการตัดสินใจหรือการกระทำที่ผิดพลาดที่เกิดจากการหลงเชื่อมีฉ้อฉล FA166 มีความมั่นใจที่จะแจ้งเบาะแสหากพบเหตุการณ์ที่เข้าข่ายเป็นภัยทางการเงิน FA167 มีความมั่นใจที่จะดำเนินการเมื่อเกิดเหตุให้สงสัยว่าตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน เช่น อายัดบัญชี แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง FA168 มีความมั่นใจที่จะตรวจสอบและระบุว่าสถานการณ์ที่น่าสงสัยเป็นภัยทางการเงินหรือไม่ และดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อ FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่างกัน อัปเดตรหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	FB248 สามารถแก้ปัญหาได้เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน FB249 ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับภัยทางการเงินเป็นประจำ FB250 สามารถประเมินได้ว่าผู้ที่ติดต่อมาเป็นมีฉ้อฉลหรือไม่ FB251 สามารถวิเคราะห์การสนทนา ข้อเสนอ และคำแนะนำ ว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นการหลอกลวงหรือไม่ FB252 ปฏิเสธการสนทนากับผู้ที่อ้างว่าเป็นตัวแทนของสถาบันการเงิน หากสงสัยว่าเป็นการหลอกลวง FB253 ไม่จ่ายเงินให้แก่มีฉ้อฉลในกรณีที่ไม่โดนมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) เพื่อปลดล็อกข้อมูล

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK371 รู้ขั้นตอนที่ต้องดำเนินการหากตกเป็นเหยื่อของภัยทางการเงิน FK372 รู้ว่ามีการหลอกลวงที่เกี่ยวกับการลงทุน FK373 รู้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภัยทางการเงินและการเตือนภัยต่าง ๆ		FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)
4.5 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK381 รู้จักผลิตภัณฑ์ทางการเงินและมาตรการที่ช่วยลดหย่อนภาษี FK382 รู้ข้อกำหนดทางภาษีของผลิตภัณฑ์ทางการเงินประเภทต่าง ๆ เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่เพื่อที่อยู่อาศัย เงินฝาก FK383 รู้ว่าสามารถยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออนไลน์ได้		FB254 ติดตามมาตรการทางภาษีที่อาจเกี่ยวข้องกับตนเอง FB255 สามารถวางแผนการจ่ายภาษีหรือขอคืนภาษีของตนเอง FB256 สามารถจ่ายภาษีหรือขอคืนภาษีของตนเอง FB258 คำนึงถึงภาษีที่ต้องจ่ายเมื่อทำแผนใช้เงิน และวางแผนการเงิน FB259 วางแผนระยะยาวสำหรับภาษีจากรายได้ก้อนใหญ่ที่อาจจะได้รับในอนาคต เช่น สำรองเงินสำหรับจ่ายภาษีเงินได้จากการเกษียณอายุ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.6 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK385 มีความเข้าใจว่าโครงสร้างของระบบการเงินอาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจสร้างธุรกิจใหม่ FK386 เข้าใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น เศรษฐกิจตกต่ำ ภาวะเงินเฟ้อสูง นโยบายภาครัฐ สิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน มีผลต่อการตัดสินใจ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลและความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี	FA170 มีความมั่นใจที่จะปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยประเมินจากปัจจัยภายนอก	FB260 ติดตามข่าวสารที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี FB261 ปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยประเมินจากปัจจัยภายนอก
4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 รู้ว่าสื่อหรือบุคคลอื่นอาจมีอิทธิพลต่อการออมและการใช้จ่ายของเรา FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ	FA171 เชื่อว่าการเป็นผู้ที่มีวิจารณญาณในการใช้จ่าย จะช่วยให้เราจัดการการเงินของตนเองได้ FA172 มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการซื้อที่เกิดจากอิทธิพลของคนรอบข้างหรือการโฆษณาขายสินค้า FA173 มีแรงจูงใจให้ร้องเรียน เมื่อพบโฆษณาหลอกลวง	FB263 สามารถจัดการแรงกดดันของสื่อและบุคคลอื่น ๆ ด้วยตนเอง ที่จะทำให้เกิดการใช้จ่ายอย่างไม่ระมัดระวัง หรือไม่ออมเงินได้ FB264 พิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบเมื่อได้รับข้อมูลจากสื่อโฆษณา รวมถึงแรงกดดันทางสังคม เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกซื้อหรือใช้บริการได้ตรงตามความตั้งใจ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.8 การบริหารจัดการหนี้ (Debt and Debt Management)	FK448 ทราบวิธีการแก้ปัญหาหนี้โดยไม่ต้องกู้เพิ่ม FK449 ทราบวิธีในการปรับทัศนคติให้มองว่าการเป็นหนี้เป็นเรื่องปกติ (ลูกหนี้บางคนเป็นหนี้ ไม่อาย ไม่กลัวที่จะเข้ามาฟังอบรมหรือความรู้หรือปรึกษาแนวทางการแก้ไข)		

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา: 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงินและอัตราแลกเปลี่ยน (Money and Foreign currency)		FA10 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และความเสี่ยงของเงินรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกุลเงินดิจิทัล	
1.2 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 รู้ว่าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ มีผลทางกฎหมายเหมือนกับการเซ็นในรูปแบบปกติ FK78 รู้ถึงความสำคัญในการเก็บรักษาเอกสารทางการเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้บนพื้นที่ออนไลน์ โดยพิจารณาถึงเรื่องความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย		FB46 สามารถเก็บข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline ให้เป็นระเบียบ สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น FB49 ทำการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline

เนื้อหา: 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การออม (Saving)	FK140 รู้จักเครื่องมือที่เป็นกลางที่ช่วยให้สามารถออมเงินอย่างสม่ำเสมอ		
2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238 รู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้ (เช่น ขอสินเชื่อผ่านระบบ Peer-to-Peer Lending) รวมถึงรู้คุณลักษณะและความเสี่ยงต่าง ๆ		

เนื้อหา: 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)			FB177 สามารถพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินที่ดีของตนเองได้ (รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความมั่นคง หรือเศรษฐกิจ)
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 รู้ว่ามีผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัล และประกันภัยแบบใหม่ ๆ เช่น ประกันแบบซื้อความคุ้มครองเพิ่มตามความต้องการ (On demand) ประกันภัยตามการใช้จริงหรือใช้แค่ไหน จ่ายแค่นั้น (Usage-Based Insurances) FK285 รู้ว่าผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัลอาจเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างจากการประกันภัยแบบเดิม		FB197 คำนึงถึงการกระทำและพฤติกรรมบางอย่างที่จะส่งผลกระทบต่อความคุ้มครองและเบี้ยประกันภัย เช่น การปกปิดข้อเท็จจริง การแถลงข้อความอันเป็นเท็จ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK422 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย		

เนื้อหา: 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแสกข้อมูล FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต	FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่างกัน อัปเดตรหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	FB253 ไม่จ่ายเงินให้แก่มิจฉาชีพในกรณีที่โดนมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) เพื่อปลดล็อกข้อมูล FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)
4.2 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK383 รู้ว่าสามารถยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออนไลน์ได้		
4.3 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะสมกับ		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	แต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ		

เนื้อหา: 5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 รู้ว่าเนื้อหาออนไลน์ฟรีใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อโฆษณา DFK2 รู้ว่าผลค้นหาและการกระทำบนโซเชียลมีเดียถูกจัดเรียงด้วยอัลกอริทึมที่ไม่เปิดเผย		DFB1 สามารถเลือกเครื่องมือค้นหาที่ตอบสนองความต้องการ DFB2 สามารถปรับปรุงผลลัพธ์การค้นหาด้วยคุณสมบัติของเครื่องมือค้นหา
5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 รู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง DFK5 เข้าใจความแตกต่างของข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง DFK6 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์	DFA1 พิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นก่อนคลิกลิงก์	DFB3 สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจากเนื้อหาอื่น ๆ

เนื้อหา: 6. ความปลอดภัย (Safety)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 รู้ความสำคัญของรหัสผ่านที่คาดเดายากและแตกต่างกันในแต่ละบริการ DFK8 ทราบถึงมาตรการในการป้องกันอุปกรณ์ DFK9 ทราบความสำคัญของการอัปเดตระบบและแอปพลิเคชัน DFK10 รู้ประเภทความเสี่ยงและภัยต่าง ๆ จากการใช้เทคโนโลยี	DFA2 ระมัดระวังไม่ให้ทั้งอุปกรณ์ในที่สาธารณะ DFA3 กระตือรือร้นพิจารณาพฤติกรรม การป้องกันตนเอง	DFB5 สามารถใช้กลยุทธ์รักษาความปลอดภัยด้วยรหัสผ่านได้ DFB7 สามารถเปิดใช้งานการตรวจสอบแบบสองขั้นตอน (Two-Factor Authentication) ได้
6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย	DFA4 มั่นใจในการทำธุรกรรมออนไลน์หลังจากใช้มาตรการความปลอดภัย	DFB8 สามารถระบุอีเมลน่าสงสัยที่ขอข้อมูลส่วนตัว DFB9 สามารถใช้มาตรการความปลอดภัยในการชำระเงินออนไลน์

เนื้อหา: 7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 ทราบฟังก์ชันหลักของอุปกรณ์ดิจิทัล DFK13 ทราบสาเหตุที่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจไม่เชื่อมต่อออนไลน์		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14 ทราบว่ามีการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมายข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	DFA5 เห็นความสำคัญของการจัดการเงินทางดิจิทัล DFA6 เปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	DFB10 สามารถทำธุรกรรมทางออนไลน์ได้ (ธนาคาร, ช้อปปิ้ง)

ทักษะการเงินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เนื้อหา: 1. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 การลงทุน (Investing)	FK172 รู้จักผลิตภัณฑ์การลงทุนอย่างยั่งยืนที่มีอยู่ในตลาด เช่น หุ้นยั่งยืน FK173 รู้ปัจจัยความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมชาติ เพื่อตัดสินใจเลือกลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืน (ESG)		

เนื้อหา: 2. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK268 รู้จักเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ยาก แต่มีมูลค่าความเสียหายสูง และมีความสำคัญ เช่น สะพานถล่มทับรถยนต์ เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ		FB177 สามารถพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินที่ดีของตนเองได้ (รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความมั่นคง หรือเศรษฐกิจ)
2.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK295 รู้จักวิธีประกันความเสี่ยงที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น การประกันพืชผล		
2.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 เข้าใจว่าปัจจัยด้านความยั่งยืนและนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อาจมีผลกระทบต่อระดับความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุน FK305 รู้ว่าความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม สังคม หรือธรรมาภิบาลอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัท		FB201 คำนึงถึงผลตอบแทนของการลงทุน ความมั่นคงและความยั่งยืนทางการเงินของตนเอง เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงในการลงทุน

CMD F
Thailand Capital Market
Development Fund

31st July 2024